

Sygn. akt VIII U 2875/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 marca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Magdalena Kimel
Protokolant:	Ewa Grychtoł

po rozpoznaniu w dniu 29 marca 2019 r. w Gliwicach

sprawy Z. D. (D.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o prawo do rekompensaty

na skutek odwołania Z. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 2 października 2018 r. **nr** END (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu Z. D. prawo do rekompensaty od dnia 28 września 2018 roku.

(-) SSR del. Magdalena Kimel

Sygn. akt VIII U 2875/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 października 2018 r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. działając na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych odmówił ubezpieczonemu Z. D. prawa do rekompensaty z tytułu utraty możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, bowiem na dzień 1 stycznia 2009 r. nie udowodnił on wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Z powyższą decyzją nie zgodził się ubezpieczony. Wniósł odwołanie, w którym domagał się zmiany zaskarżonej decyzji i przyznanie prawa do spornego świadczenia. Wskazał, że w okresie od 7 czerwca 1979 r. do 8 października 1983 r. pracował w Kombinacie Budowlanym w C. w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony i była to praca w szczególnych warunkach. Twierdził, że legitymuje się stażem pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 17 lat, 11 miesięcy i 17 dni.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie o podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie. W uzasadnieniu zaznaczył, że nie zaliczył ubezpieczonemu do okresu pracy w szczególnych warunkach ww. okresu zatrudnienia w Kombinacie Budowlanym w C., ponieważ nie przedłożył on na tę okoliczność świadectwa pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony Z. D. urodził się (...) W dniu (...) ukończył 65 rok życia. Z zawodu jest elektrykiem górnictwa podziemnego.

Ubezpieczony pracował:

- od 2 czerwca 1972 r. do 12 kwietnia 1973 r. w KWK (...) w M. jako młodszy elektryk pod ziemią (za ten okres ubezpieczony posiada również świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach);
- od 11 maja 1973 r. do 26 października 1974 r. w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w K. jako kierowca; (za ten okres ubezpieczony posiada również świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach);
- od 11 listopada 1974 r. do 27 kwietnia 1979 r. w Przedsiębiorstwie (...) Oddziale w S., jak kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 t.; (za ten okres ubezpieczony posiada również świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach);
- od 7 czerwca 1979 r. do 8 października 1983 r. w Kombinacie Budowlanym w C. jako kierowca;
- od 3 września 1984 r. do 30 kwietnia 1988 r. w (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w R. jako kierowca samochodowy; (za ten okres ubezpieczony posiada również świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach);
- od 2 maja 1988 r. do 5 listopada 1990 r. w P. T. w K. jako kierowca samochodów ciężarowych samowyl. od 3,5 t do 13 t., (za ten okres ubezpieczony posiada również świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach);
- od 20 sierpnia 1991 r. do 31 maja 1992 r. w Stołowce Dom G. w Ś. jako kierownik;
- od 1 kwietnia 1998 r. do 31 marca 2000 r. w Usługach (...) w R. jako kierowca;
- od 25 czerwca 2007 r. do 31 grudnia 2007 r. w Z. w R. jako kierowca.

Ubezpieczony był zarejestrowany w PUP jako osoba bezrobotna w okresach od 8 lipca 1992r. do 22 marca 1995 r., od 25 kwietnia 2000 r. do 7 czerwca 2001 r., od 3 lutego 2003 r. do 13 lipca 2005., od 13 stycznia 2010 r. do 19 czerwca 2013 r. i od 4 lutego 2014 r. Jednocześnie ubezpieczony pobierał zasiłek od 9 lipca 1992 r. do 12 lipca 1992 r., od 25 stycznia 1993 r. do 4 listopada 1993., od 7 lutego 1994 r. do 24 kwietnia 1994 r. i od 3 maja 2000 r. do 2 listopada 2000 r.

Kombinat Budowlany w C. zajmował się głównie budową bloków mieszkalnych. Prace były wykonywane m.in. na osiedlu (...) w C., w R., Z. W przedsiębiorstwie znajdował się dział transportowy, w którym pracował główny dyspozytor. Zarządzał on pracą poddyspozytów, a także czynnościami wymagającymi użycia ciężkiego sprzętu; samochodami ciężarowymi, ich przydziałem do poszczególnych kierowców, wyznaczaniem tras. Kombinat posiadał samochody ciężarowe powyżej 3,5 t., tj. Kamazy, J., cementowozy, gruszki z betonem. Baza sprzętu ciężkiego znajdowała się w R.. W dziale transportowym pracowali także kierowcy. Dowozili oni towar na budowy. W okresie od 7 czerwca 1979 r. do 8 października 1983 r. ubezpieczony był kierowcą w tym zakładzie pracy. Do 30 września 1981 r. ubezpieczony jeździł samochodami powyżej 3,5t. takimi jak Kamaz z przyczepą czy K. i przewoził materiały budowlane, w tym materiały sypkie typu cement, wapno, prefabrykaty oraz inne materiały potrzebne na wyposażenie bloków, w tym płytki oraz grzejniki. Jeździł również cementowozami czy gruszkami z betonem. Nie brał udziału w pracach załadunkowych. Baza samochodowa, z której wyjeżdżał ubezpieczony znajdowała się w K. przy ul. (...),

tj. na pograniczu K. i C. B.. Była tam także stacja paliw. O wyznaczonej trasie ubezpieczony dowiadywał się od dyspozytora. Zdarzało się, że pracował w nadgodzinach. Czasami z trasy wracał po kilku dniach. Czynności kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 t. ubezpieczony wykonywał każdego dnia stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w ww. okresie. W pozostałym okresie zatrudnienia w Kombinacie ubezpieczony był kierowcą pogotowia technicznego- również jeździł samochodami ciężarowym powyżej 3,5 t. oraz wykonywał prace elektromontera.

W dniu 4 września 2013 r. ubezpieczony wniósł do organu rentowego o przyznanie mu prawa do emerytury z obniżonego wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Decyzją z dnia 17 września 2013 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonego przyznania prawa do ww. świadczenia, bowiem na dzień 1 stycznia 1999 r. nie osiągnął on 25 letniego okresu składkowego i nieskładkowego, w tym 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł odwołanie, które zainicjowało postępowanie przed tut. Sądem pod sygn. akt VIII U 2631/13. Ostatecznie odwołanie zostało oddalono. Następnie ubezpieczony wniósł apelację, która również została oddalona przez Sąd Apelacyjny w Katowicach w dniu 1 marca 2016., sygn. akt III AUa 944/15. Z kolei Sąd Najwyższy w dniu 16 maja 2017 r., sygn. akt I UK 353/16 odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W dniu 4 września 2018 r. ubezpieczony wniósł o przyznanie mu prawa do emerytury z powszechnego wieku emerytalnego oraz przyznanie rekompensaty z tytułu utraty możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Decyzją z 2 października 2018 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu przyznania rekompensaty. Wskazał, że na dzień 1 stycznia 2009 r. nie udowodnił on wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach, lecz 14 lat, 1 miesiąc i 16 dni takiej pracy. Do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych nie zaliczono ubezpieczonemu pracy w Kombinacie Budowlanym w C. od 7 czerwca 1979 r. do 8 października 1983 r.

Od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł odwołanie, które zainicjowało niniejsze postępowanie.

Decyzją z 2 października 2018 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu emeryturę w kwocie zaliczkowej.

W dniu 15 listopada 2018 r. organ rentowy przeliczył przysługującą ubezpieczonemu emeryturę.

Powyższa stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego; aktach osobowych ubezpieczonego; świadectw wykonywania prac w szczególnych warunkach (k.8-12); wykazu zaliczonych okresów pracy w szczególnych warunkach przez organ rentowy (k.18-19); zeznań świadka S. K. złożonych na rozprawie w dniu 1 marca 2019 r. (k. 33); zeznań świadka W. K. złożonych na rozprawie w dniu 1 marca 2019 r. (k. 33-34); zeznań ubezpieczonego złożonych na rozprawie w dniu 1 marca 2019 r. (k. 34-35).

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków S. K. i W. K., uznając je za spójne, logiczne i stanowcze. Świadkowie pracowali razem z ubezpieczonym w okresie jego zatrudnienia w Kombinacie Budowlanym w C., stąd niewątpliwie posiadają oni szczegółową wiedzę na temat charakteru wykonywanej przez ubezpieczonego pracy. Każdy ze świadków opisał w sposób szczegółowy wykonywaną przez ubezpieczonego pracę. Wskazali oni jakimi samochodami jeżdżono, jakie towary przewożono. Zeznania te pokrywają się z zeznaniami ubezpieczonego, w związku z czym nie ma podstaw do kwestionowania ich wiarygodności. Wynika z nich jednoznacznie, że praca wykonywana przez ubezpieczonego w okresie od 7 czerwca 1979 r. do 30 września 1981 r. była faktycznie pracą wykonywaną w warunkach szczególnych, bowiem ubezpieczony w tym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu jeździł samochodami ciężarowymi o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Zeznania te pokrywają się również z zeznaniami ubezpieczonego oraz zgromadzoną w sprawie dokumentacją pracowniczą, stąd nie ma podstaw do kwestionowania ich wiarygodności.

W konsekwencji, Sąd uznał, że zgromadzone dowody są kompletne i pozwalają na czynienie na ich podstawie ustaleń co do stanu faktycznego, a następnie na rozstrzygnięcie sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie. Zaskarżona decyzja okazała się nieprawidłowa.

Kwestia sporna w przedmiotowej sprawie dotyczy uprawnień ubezpieczonego do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz.U.2018.1924 t.j.) rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat.

Zgodnie z ust. 2 rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Art. 21 ustawy o emeryturach pomostowych określa ogólne warunki nabycia prawa do rekompensaty, czyli – zgodnie z definicją legalną zamieszczoną w art. 2 pkt 5 ustawy – do odszkodowania za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub pracy w szczególnym charakterze przez osoby, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej.

Prawo do rekompensaty przysługuje ubezpieczonemu, który legitymuje się co najmniej 15 – letnim okresem pracy w szczególnych warunkach lub pracy w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Chodzi w tym przypadku o pracę, o której mowa w art. 32, 33, 39, 40 i 50c ustawy (art. 21 ust. 1).

Przesłankami uprawniającymi do rekompensaty są:

- utrata przez ubezpieczonego możliwości przejścia na emeryturę w związku z wygaśnięciem po dniu 31 grudnia 2008r. – w stosunku do ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r., a przed dniem 1 stycznia 1969r. – podstawy normatywnej przewidującej takie uprawnienie;
- niespełnienie przez ubezpieczonego warunków uprawniających go do emerytury pomostowej;
- legitymowanie się przez ubezpieczonego co najmniej 15 – letnim okresem pracy w szczególnych warunkach lub pracy w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- niezyskanie przez ubezpieczonego prawa do wcześniejszej emerytury według zasad przewidzianych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS.

Bezspornie ubezpieczony jest uprawniony do emerytury z powszechnego wieku emerytalnego, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2018.1270 t.j.). Jednak nabycie prawa do emerytury na zasadach ogólnych nie wpływa w żaden sposób na uprawnienia do rekompensaty.

Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 17 grudnia 2015r. sygn. akt III AUa 717/15 (LEX nr 1964970), celem rekompensaty jest złagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na wcześniejszą emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach. Nie polega ona jednak na stworzeniu możliwości wcześniejszego zakończenia aktywności zawodowej, ale na odpowiednim zwiększeniu podstawy wymiaru emerytury z FUS, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego. Zauważyć także trzeba, iż skoro zgodnie z art. 23 ustawy z 2008 r. o emeryturach pomostowych rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, a zgodnie z art. 173

ustawy emerytalnej kapitał początkowy ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., za których były opłacane składki na ubezpieczenia społeczne przed dniem 1 stycznia 1999 r., to warunek sformułowany w art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych należy rozumieć w taki sposób, że rekompensata jest adresowana wyłącznie do ubezpieczonych objętych systemem emerytalnym zdefiniowanej składki, którzy przed osiągnięciem podstawowego wieku emerytalnego nie nabyli prawa do emerytury z FUS obliczonej według formuły zdefiniowanego świadczenia. Jedynie więc nabycie prawa do wcześniejszej emerytury stanowi przesłankę negatywną przyznania prawa do rekompensaty, natomiast nabycie prawa do emerytury na zasadach ogólnych nie wpływa w żaden sposób na uprawnienia do rekompensaty.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła zatem posiadania przez ubezpieczonego na dzień 1 stycznia 2009 r. wymaganego 15 – letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem (...) Oddział w C. w zaskarżonej decyzji z 2 października 2018 r. nie uwzględnił ubezpieczonemu do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Kombinacie Budowlanym w C. od 7 czerwca 1979r. do 8 października 1983 r. Organ rentowy uznał za udowodniony staż pracy w szczególnych warunkach wynoszący 14 lat, 1 miesiąc i 16 dni.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd uznał, że ubezpieczony posiada wymagany 15 – letni okres pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało bowiem, że ubezpieczony w okresie pracy w Kombinacie do 30 września 1981 r., faktycznie wykonywał pracę w szczególnych warunkach, albowiem stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony- typu K. K. czy cementowóz. Przewoził m.in. materiały sypkie, materiały budowlane, grzejniki, płytki. (w dalszym okresie zatrudnienia w Kombinacie ubezpieczony pracował jako kierowca pogotowia technicznego nadto wykonywał prace elektromontera).

Bez znaczenia pozostaje przy tym fakt, że ubezpieczony nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach za ww. okres sporny. Fakt wykonywania takiej pracy został wykazany w postępowaniu sądowym za pomocą innych dowodów, w tym zeznań świadków S. K. i W. K.. W postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia, w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., sygn. akt I UK 179/06).

Wobec powyższego należy uznać, iż ubezpieczony w okresie od 7 czerwca 1979 r. do 30 września 1981 stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wykonywał prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 t., specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych, tj. prace w szczególnych warunkach wymienione pod poz. 2, Działu VIII Wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.), zawierającego wykaz prac w szczególnych warunkach. Tym samym dotychczas zaliczonego przez organ rentowy stażu pracy w szczególnych warunkach wynoszącego 14 lat, 1 miesiąc i 16 dni należało dodać ww. okres wynoszący 2 lata 3 miesiące i 23 dni. W związku z tym całkowity staż pracy ubezpieczonego w szczególnych warunkach wnosi **16 lat 5 miesięcy i 9 dni.**

Mając zatem na uwadze wszystkie powyższe rozważania, należało uznać, że ubezpieczony legitymuje się co najmniej 15-letnim okresem zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Wobec faktu, że ubezpieczony spełnił także pozostałe przesłanki uprawniające go do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznał odwołującemu prawo do rekompensaty od 28 września 2018 r. , tj. od osiągnięcia przez niego wieku emerytalnego.

(-) SSR del. Magdalena Kimel